

вручну. Це економить час і зменшує ризик помилок. У сучасних українських умовах, де є нестабільність і багато ризиків, це особливо важливо. Саме тому підприємства все частіше використовують сценарне планування. Вони розглядають кілька варіантів розвитку подій – наприклад, базовий, оптимістичний і негативний. Це допомагає бути готовими до різних ситуацій і не втрачати контроль над бізнесом.

Також варто зазначити, що наявність сучасного бізнес-плану часто є необхідною умовою для отримання фінансування. Це стосується як банків, так і міжнародних грантів чи програм підтримки. Інвестори хочуть бачити не просто ідею, а чіткий і зрозумілий план дій, який можна адаптувати за потреби. Тому бізнес-план поступово перестає бути звичайним документом. Він стає робочим інструментом, який змінюється разом із бізнесом і допомагає йому залишатися конкурентоспроможним.

**Висновки.** Проведене дослідження підтверджує, що в умовах ринкової економіки бізнес-план еволюціонує з формалізованого опису бізнес-ідеї у високотехнологічний інструмент управління. Використання цифрових технологій, автоматизації розрахунків та сценарного моделювання дає змогу підвищити точність прогнозів і знизити рівень підприємницьких ризиків. Водночас для українських підприємств, що функціонують в умовах підвищеної невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища, бізнес-планування набуває не лише стратегічного, а й антикризового значення. Його ефективне застосування сприяє не тільки залученню інвестицій, а й забезпечує адаптивність, стійкість і довгостроковий розвиток бізнесу.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабаскіна А. В. Бізнес-план: сутність і функції. *Економіка*. 2021. URL: <https://surl.li/qmrnfh> (дата звернення 20.04.2026).
2. Як самостійно скласти дієвий бізнес-план: етапи планування, структура та обсяг. *Дія Бізнес*. 2024. URL: <https://business.diia.gov.ua/history-of-success/yak-samostiino-sklasty-diievyyi-biznes-plan-etapy-planuvannia-struktura-ta-obsiah> (дата звернення 20.04.2026).
3. Вєсьолов В. Бізнес-план: значення, різновиди, структура та покрокова інструкція зі створення. *Sendpulse*. 2024. URL: <https://sendpulse.ua/blog/the-business-plan#printsipi-biznes-planuvannya> (дата звернення 20.04.2026).

УДК 336.7:004.8

**Маринчук С. Р.**

*аспірант Львівського національного університету імені Івана Франка*

## ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ОПТИМІЗАЦІЇ ФІНАНСОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

**Вступ.** Повоєнне відновлення економіки України супроводжується структурними дисбалансами, високим рівнем макроекономічної невизначеності, обмеже-

ністю фінансових ресурсів та зростанням ризиків господарської діяльності. За таких умов управління фінансовими потоками підприємств набуває стратегічного значення як інструмент забезпечення їх фінансової стійкості, платоспроможності та довгострокової конкурентоспроможності. Традиційні підходи до фінансового менеджменту, що ґрунтуються на ретроспективному аналізі, виявляються недостатньо ефективними в умовах динамічного та нестабільного середовища. Це зумовлює необхідність імплементації інноваційних цифрових технологій, зокрема Big Data та штучного інтелекту, які забезпечують перехід до проактивного, дата-орієнтованого управління фінансовими потоками.

**Мета роботи.** Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та визначення прикладних аспектів використання технологій Big Data та штучного інтелекту як ключових інструментів оптимізації фінансових потоків підприємств в умовах повоєнного відновлення економіки України.

**Основна частина.** Цифровізація економіки зумовлює трансформацію підходів до управління фінансовими потоками підприємств, де ключову роль відіграють технології Big Data та штучного інтелекту. У контексті повоєнного відновлення економіки України зазначені інструменти формують основу переходу до дано-орієнтованої та проактивної моделі фінансового менеджменту. Штучний інтелект як напрям комп'ютерних наук забезпечує автоматизацію інтелектуальної діяльності та оптимізацію процесів прийняття управлінських рішень, що дає змогу підвищити ефективність фінансового управління та мінімізувати ризики [5; 8]. Його застосування поступово трансформує традиційні підходи до фінансового аналізу, заміщуючи частину рутинних управлінських функцій алгоритмічними моделями.

Технології Big Data формують інформаційно-аналітичну основу сучасного фінансового менеджменту, забезпечуючи обробку великих масивів структурованих і неструктурованих даних. Це допомагає здійснювати комплексний аналіз фінансових потоків з урахуванням внутрішніх і зовнішніх факторів, підвищуючи точність фінансового планування та прогнозування [4].

Інтеграція Big Data та штучного інтелекту забезпечує суттєвий економічний ефект, зокрема через зниження операційних витрат, підвищення продуктивності та прискорення фінансових операцій. Автоматизація рутинних процесів, зокрема за допомогою роботизованої автоматизації процесів (RPA), дає змогу зменшити кількість помилок і підвищити ефективність використання ресурсів [6].

Важливим напрямом є розвиток предиктивної аналітики та сценарного моделювання, які допомагають прогнозувати грошові потоки, оцінювати фінансові ризики та формувати адаптивні управлінські рішення. Застосування rolling-прогнозування забезпечує безперервне оновлення фінансових планів відповідно до змін зовнішнього середовища, що є критично важливим в умовах високої економічної невизначеності.

Окрему роль відіграє аналітика даних у системі управління фінансовими ризиками, що дає змогу виявляти потенційні загрози та формувати прогностичні моделі їх мінімізації [3]. Це підвищує якість управлінських рішень та забезпечує фінансову стабільність підприємств.

Наукова новизна дослідження полягає у розширенні концептуальних підходів до цифровізації фінансового менеджменту шляхом обґрунтування перспектив

використання генеративних моделей штучного інтелекту нового покоління (зокрема Claude Code та подібних LLM-систем) як інструментів інтелектуальної підтримки управління фінансовими потоками. Такі системи потенційно здатні забезпечувати автоматизований аналіз фінансових даних, генерацію управлінських сценаріїв, виявлення аномалій у грошових потоках та підтримку формування фінансової звітності. Їх інтеграція з корпоративними інформаційними системами може стати наступним етапом еволюції фінансової аналітики, поєднуючи Big Data-підходи з генеративним штучним інтелектом. Отже, поєднання Big Data, машинного навчання та генеративного штучного інтелекту формує нову архітектуру управління фінансовими потоками, що базується на принципах автоматизації, предиктивності та інтелектуалізації процесів прийняття рішень.

**Висновки.** За результатами дослідження встановлено, що технології Big Data та штучного інтелекту є ключовими інструментами оптимізації фінансових потоків підприємств в умовах повоєнного відновлення економіки України. Їх використання забезпечує підвищення точності прогнозування, зниження витрат та ефективне управління фінансовими ризиками. Впровадження інтелектуальних аналітичних систем сприяє підвищенню фінансової стійкості підприємств та їх конкурентоспроможності. Подальші дослідження доцільно спрямувати на розробку практичних моделей інтеграції штучного інтелекту у фінансовий менеджмент підприємств.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бланк І. О. Фінансовий менеджмент: підручник. Київ: Ніка-Центр, 2019. 656 с.
2. Коваленко Ю. М. Управління фінансовими потоками підприємств: монографія. Київ: КНЕУ, 2020. 312 с.
3. Монтика Ю. С. Інноваційні інструменти управління фінансовими потоками малих та середніх підприємств. *Трансформаційна економіка*. 2025. № 1(10). С. 63–68. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2025-10-10>
4. Provost F., Fawcett T. *Data Science for Business: What You Need to Know about Data Mining and Data-Analytic Thinking*. Sebastopol: O'Reilly Media, 2013. 414 p.
5. Russell S., Norvig P. *Artificial Intelligence: A Modern Approach*. 4<sup>th</sup> ed. Harlow: Pearson, 2020. 1152 p.
6. Ричка Р. Економічний аналіз ефективності інвестицій у сонячну енергетику: окупність, дохідність, ризики. *Економіка та суспільство*. 2024. № 60. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-146>
7. Zhytar M. Fintech market in Ukraine: features, ways and prospects of development. *European Scientific Journal of Economic and Financial Innovation*. 2024. № 1(13). P. 4–12.
8. Єфремова К. В. До питання застосування штучного інтелекту у сфері фінансових послуг. *Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку*. 2020. URL: <https://cutt.ly/MrnQ3Izw> (дата звернення: 14.04.2026).